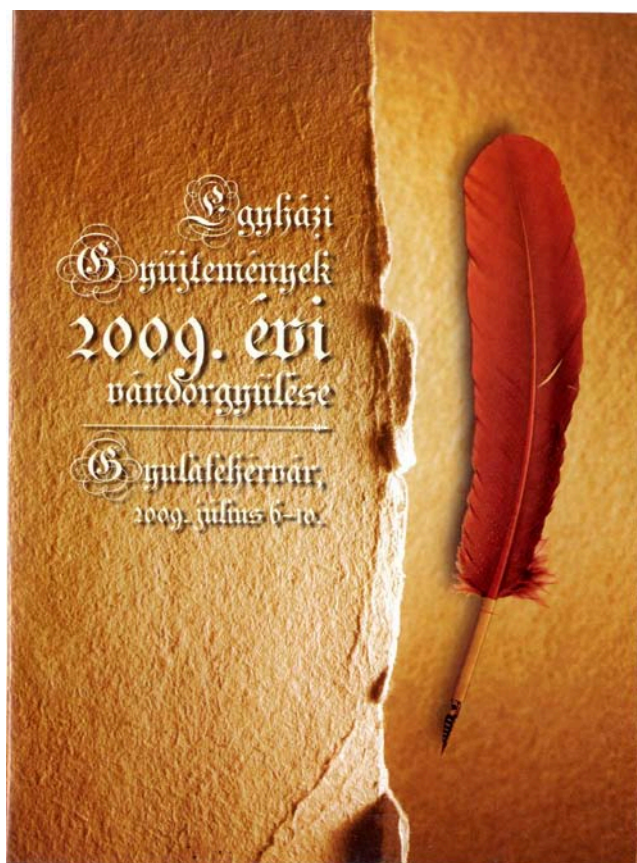

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VI. évfolyam

2009/3. sz.

Az EKE elnöki beszámolójának részlete Gyulafehérvár, EKE közgyűlés 2009. július 7.

Nagy várakozással érkeztünk erre a rendkívüli alkalomra, mert kivételes ünnep számunkra, hogy az ezer éves Gyulafehérvárott lehetünk. Ha valaki fel tudja becsülni annak a jelentőségét, amit ezer év jelenthet, az egyházi gyűjtemények képviselői igen. Mi, szinte "hivatalból" érezzük és tiszteljük mindazt, amit ezer esztendő képes hordozni, mert a mi szolgálatunk lényege éppen a múlt értékeinek és emlékezetének ápolása, átadása, hogy a jövő igazságban és lelkiekben is gazdagabb lehessen.

Az előző közgyűlésünkön létünket, intézményeink sorsát alapjaiban érintő változásokról beszéltem (az állami támogatás 325 millióra apadása következtében). Ezúttal örömmel mondhatom, hogy a 2008-as esztendő második fele anyagi értelemben kedvező változást hozott, reményeink szerint a konszolidáció kezdetét. Elégtétellel tekinthetünk vissza, mert Egyesülésünk eredményesen tudott reagálni egy drámai fordulatra. Az az Egyesülés, amelynek elnöksége és tagjai korábban nem csekély világfájdalommal borongtak azon a kétségbe vonhatatlan tényen, hogy (önmagamat idézzem) „bezzeg a mozdonyvezetők érdekérvényesítő képességét nem lehet az egyházi gyűjteményekéhez hasonlítani”, az a közösség ezúttal más, fenyegetett részterületek képviselőinél hatékonyabban tudta megfordítani az események menetét. Egy konfliktus helyzetben szövetségeseket kerestünk és találtunk, egyházakon kívül és belül, végül megváltoztattuk azt a tendenciát, amely

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VI. évfolyam

2009/3. sz.

az elmúlt években végveszélyhez közeli állapotba sodorta gyűjteményeinket. Az inséges időknek természetesen még nincs vége, de legalább egy ütközetben jól vizsgáztunk. Az elmúlt 15 évben intézményeink minden korábbi lehetőségénél nyitottabbakká válhattak a szolgálatban, hihetetlenül gyors előrelépés történt a számítógép alkalmazása terén, de legutóbb tudomásul kellett vennünk, hogy ahhoz, hogy szolgálatunkat egyáltalán elvégezhessük, először is életben kell maradnunk. Amikor 325 millióról 800 millióra állt vissza az egyházi gyűjtemények támogatása, és ez a összeg a költségvetés számtalan, és több hullámban történt módosítása után is megmaradt 700 millió, ez tulajdonképpen az életben maradást jelentette sokunk számára. Mivel néhány egyéb egyházi terület nagyobb veszteséget szenvedett, református vonatkozásban szinte gyanúsakká váltunk saját fenntartóink előtt. Szó sincs arról, hogy megoldódtak volna gondjaink, győzelmi hangulatra sincs okunk, mert szinte mindenütt jelentős emberveszteséget szenvedtünk – és a mi szakterületünkön ez a veszteség az, amely talán a legnehezebben pótolható –, de a helyzet középtávon (hangsúlyozom, hogy középtávon) mégis inkább optimizmusra ad okot. Miért gondolom így?

A Minisztérium Közgyűjteményi Főosztályának, főként könyvtári osztályának vezetője és munkatársai eddig is szövetségeseink voltak, legutóbb látványosan kiálltak mellettünk a világi testvérszervezetek vezetői, a Minisztérium Egyházi Kapcsolatok titkárságának vezetőjével, Csepregi Andrással pedig megismertettük szakterületünk problémáit, értékeit, így olyan határozottan segítette ügyünket, amilyen együttműködésre a Minisztérium részéről korábban nem volt példa. Bármit hozzon is a következő országgyűlési választás, azonnali anyagi bőséget bizonyára nem fog hozni, az viszont aligha várható, hogy az egyházi gyűjteményeket további sérelem érje, van tehát esély a lassú konszolidációra. Előretekintve: a 2010. évi költségvetési tervezetben 850 millió forint szerepel az egyházi közgyűjtemények támogatására. Természetesen ez az összeg sem fog az ölünkbe hullani, nehéz és feszültségekkel terhes időszakra számítok. Nem lehet pontosan tudni, hogy az előző költségvetési vitában milyen szerepe volt aktivitásunknak abban, hogy viszonylag kevés veszteséget szenvedtünk. (Személy szerint elmondhatom, hogy a debreceni Tourinform Iroda vezetőjének segítségével sikerült megnyernem az ország számos, egyházi szempontból fontos településének – Eger, Győr, Pannonhalma, Veszprém stb. – Tourinform Irodáit, hogy a kulturális turizmus évére tekintettel Nyílt Levelet írjanak alá érdeklünkben, és ezt a levelet a 2008. évi költségvetés előkészítése szakaszában négy parlamenti bizottsághoz, köztük a gazdasági és a költségvetési bizottsághoz is eljuttassák. Néhány hónappal később, különféle Tourinform Irodák részvételével Debrecenben tanácskozást is tartottunk, ahol a résztvevők az egyházi kiállításokkal kapcsolatban igen hasznos tapasztalatokat és igényeket fogalmaztak meg.) Az előző évben Bábel érsek úr Kalocsára tervezte meghívni a Parlament Kulturális Bizottságát. Ez a találkozás akkor szervezési okokból, és nem az egyházi fél hibájából maradt el. Az idén is alakulhat úgy a helyzet, hogy egy ilyen, vagy ehhez hasonló alkalom nélkülözhetetlen lehet.

Hogy a létért folytatott küzdelemnél végre szebb dolgokról is szóljunk: az elmúlt esztendő a Biblia jegyében zajlott intézményeinkben. Hírlevelünk a bizonyossága annak a hatalmas és szerteágazó munkának, amelyet e

nagy feladat érdekében végeztünk az ország minden pontján. Az év egyik központi eseménye volt a Széchényi Könyvtárban az EKE, a Bibliatanács és az OSZK közreműködésével rendezett kiállítás, amely komoly sikerrel zárult, a Nemzeti Könyvtár eddigi nézőcsúcsát értük el, és manapság talán szokatlanul hangzik, de a Biblia értékeire sokszorta több látogató volt kíváncsi, mint az OSZK erotika kiállítására. Személy szerint elmondhatom, hogy életem legszebb feladata volt a kiállítás rendezése, remek kollégákkal dolgozhattam együtt.

Mi minden történt azon kívül velünk, hogy életben maradtunk és közelebb kerültünk az „örök életnek beszédéhez”? Lakonikusan talán elég lehet annyi, hogy alapszabályszerűen működünk, és tessenek elhinni, hogy ez nem kevés. Ez ugyanis a demokrácia lényege, és az elmúlt években akármilyen fertelmes tapasztalatokat szerezhetünk is a társadalom szerveződésének erről a formájáról, tény, hogy a diktatúrák mindig a hasonló autonóm szerveződések elfojtásával kezdik működésüket, és mi több, az országnak és a nemzetnek ezek felszámolásával okozzák a legtartósabb károkat.

Egri közgyűlésünkön elmondtam, hogy „**csak együtt érhetünk el valamit**”, egy ember nem pótolhat egy közösséget, akadályoztatásom mellett, Budapesttől távolról nem is lett volna

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VI. évfolyam

2009/3. sz.

célszerű bizonyos feladatokkal személy szerint foglalkoznom. Az elnökségen belül és kívül is sokan vállaltak feladatokat: Löffler Erzsébet értékes segítségével pl. egy nemzetközi pályázatunk is volt (Renovabis). Szeretném név szerint is megköszönni azoknak, akik a legtöbbet vállalták: először is titkárunknak, Orosz Annának, hogy az Egyesülés napi ügyeit gondosan vitte, a teendőket, határidőket számon tartotta, Ásványi Ilonának, hogy szakmai programok szervezésében szerepet vállalt (az általa szervezett szakmai napok között említendő *A reneszánsz könyvkultúrája* (2008. október 11. OKGYK. V. Ecsedy Judit, Wehli Tünde, W. Salgó Ágnes, Farkas Gábor Farkas), *Corvina használók találkozója* (2008. nov. 17.) és *Az Isten szava a Biblia c. konferencia* az OSZK-ban). Megköszönöm Hubert Gabriellának, hogy Hírlevelünket színvonalasan szerkeszti. Hálás vagyok Berecz Ágnesnek, hogy a budapesti tanácskozásokon, egyeztetéseken részt vett az elnökség nevében, többek között a Kulturális Ágazati Szakmapolitikai Tanácsban.

Külkapcsolatainkról

A BETH 37. közgyűlése 2008. szeptember 13-17 között Leuvenben volt.

Egyesülésünket legutóbbi Közgyűlésünk döntése alapján az elnök és Köntös László elnökségi tag képviselte. Milyen változások történtek az európai szervezet életében? Először is egy prózai változás, növekedtek a tagdíjak: a szervezetek a jövőben 150, a tagkönyvtárak 75 Eurót fizetnek. (A továbbiakban is érvényes, hogy az ATLA – amerikai testvér szervezetünk – azoknak a BETH tagszervezeteknek, amelyek előfizetik az RDB-t és az ATLAS-t, támogatást nyújt, 50 dollárt a BETH-nek, 50 dollárt az illető szervezetnek, ez tehát jelentősen enyhíti a költségeket.

A közgyűlés alapos előkészítés és több változat megvitatása után Leuvenben fogadta el a BETH új logóját, itt volt annyi magyar közreműködés, hogy a logót kéresemre egy debreceni grafikusművész tervezte. (Megtekinthető a BETH honlapján: <http://www.beth.be>. Leírása: bölcsőben egy nyitott könyv, incunabulumra utalással, szép, harmonikus.) Tekintettel arra, hogy a költségeket a debreceni könyvtár állta, az EKE-nek viszont fizetési hátraléka volt, a logó fejében két évi tagdíjat jóváírtak EKE-nek.

Szó volt az európai szervezet belső és külső információ szolgáltatásáról is. A BETH elnökségi ülésén bemutattam azt a kérdőívet, amelyet az EKE tagkönyvtárai töltöttek ki annak érdekében, hogy pl. a Minisztériumot tájékoztassuk intézményeink adottságairól. Az európai kérdőív a miénknél valamivel rövidebb lett, mert más célokat szolgál, viszont örömmel mondhatom, hogy nem tartalmaz egyetlen olyan kérdést sem, amellyel a magyarországi kérdőívet bővítenünk kellene. Az új kérdőív alapján már elvégeztem az EKE ez évi adatszolgáltatását.

A kérdőívek európai összegzése után a BETH elnöksége Uniós pénzeket kíván szerezni a teológiai könyvtárak közös európai katalógusa finanszírozására. A tervvel kapcsolatban célszerűtlennek érzem, hogy a BETH nyugati tagkönyvtárai folyamatosan és kizárólag teológiai könyvtárakról beszélnek, míg mi, Magyarországon, egyházi könyvtárakról szólunk. Európa jelenlegi tudati (vagy inkább öntudatlan) állapotában a nyugati keresztyéneknek is meg kell tanulniuk ellenfeleik fejével gondolkodni (ezen a téren mi komoly hagyományokkal rendelkezünk), ebben az esetben inkább egyházi könyvtárakról beszélnének, amelyek teológiai állományuk mellett számos egyéb értékes állományrészt tartalmaznak.

A közgyűléseken rendszeresen beszámolunk országaink-szervezeteink helyzetéről (én magam is ismerttettem tavalyi nehézségeinket), következőképpen szolidaritási akciókra is sor kerül. (Ilyen volt az emdeni könyvtár esete, amellyel kapcsolatban a BETH elnöksége nyilatkozatot juttatott el az illetékes egyházi előljárókhoz.)

Leuvenben arra is lehetőségünk volt, hogy a legfontosabb teológiai könyvsorozatok kiadóival találkozzunk, sajnos a mi anyagi helyzetünk a legnagyobb árendmények mellett sem tesz lehetővé jelentős beszerzéseket. Ajánlom viszont a kollégák szíves figyelmébe a Theological Book Network ingyenes szolgáltatását, illetve a kölni kollégák német nyelvű egyház és művelődéstörténeti sorozatát, amelyből tiszteletpéldányok igényelhetők.

Rendelkezőnk immár az EKE tagságának nyelvi adatbázisával, de viszonylag kevés kolléga jelezte, hogy konferenciákon részt venne. Azokat, akik kedvezően reagáltak, alkalom adtán értesíteni fogjuk. Legutóbbi elnökségi ülésünkön javasoltam, hogy tegyünk kísérletet az ATLA teljes szövegű adatbázisának közös, kedvezményes, EKE általi megrendelésére, valamennyi tagkönyvtárunk javára. Az ATLAS haszna felbecsülhetetlen, közel 100, a teológia és határterületeinek legjobb folyóiratai, évtizedekre visszamenően, sokszor 1920-ig, teljes szöveggel.

EKE HÍRLEVÉL
Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VI. évfolyam

2009/3. sz.

Az elnökség megállapodott abban, hogy az EKE következő szakmai konferenciája, a 15. évforduló jegyében 2009. november 3-án vagy 10-én lesz, a Ráday Gyűjteményekben.

A következő közgyűlés helyszíne: Székesfehérvár, tisztújító közgyűlés – 2010. június 28-30. (hétfő-szerda).

Javasolt előzetes program:

június 27., vasárnap: érkezés a legtávolabbiaknak

június 28., hétfő de.: érkezés

ebéd a ferences refektóriumban 12-14 óra közt

du. közgyűlés, majd városnézés (pl. egyházmegyei múzeum, belvárosi templomok) – ill. szakmai programok

este fogadás és palota/könyvtárlátogatás

június 29., kedd: kiránduló nap

reggeli a szálláson

de: keletre Nádasladány-Fehérvárcsurgó (esetleg Gorsium, esetleg megyei könyvtár, esetleg megyei múzeum könyvtára)

ebéd Fehérvárott (ferences ref. 12-14)

du. nyugatra: Alcsút - Martonvásár – Lovasberény (fentebbi zárójeles programokból ide is áttolható valami, ha szükséges)

vacsora: Pákozd: Szúnyog szigeti halászcseré vagy/és Lics-pincészet

június 30., szerda: szakmai programok napja, reggeli a szálláson; ebéd: a ferences refektóriumban (12-14 óra)

du. elutazás, tovább maradóknak igény szerint vacsora a szálláson

július 1. csütörtök: távoliak elutazása

G. Szabó Botond
